

रोजंदारी व कंत्राटी पद्धतीने मजूर नेमण्यावर बंदी
शासनाच्या आदेशाचा पुनरुच्चार

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक बांधकाम विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: : PWD ६७०१४/२५/२०१४-PWD-Daily Wages - ९

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

तारीख: ०२ ऑगस्ट, २०१४

वाचा:

शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्रमांक :असंक-१००१/प्र.क्र.२९/२००१/वित्तीय सुधारणा,
दिनांक १०.९.२००१

प्रस्तावना:

शासनाने, शासन निर्णय वित्त विभाग क्रमांक : असंक-१००१/प्र.क्र.२९/२००१/वित्तीय सुधारणा, दिनांक १०.९.२००१ अन्वये आस्थापनाविषयक खर्चावर मर्यादा आणण्याच्या हेतूने उपाययोजना म्हणून विभागातील सर्व पदांचा आढावा घेऊन अधिसंख्य पदे निश्चित करणे, नवीन पदनिर्मिती पद्धती विहीत करणे, रोजंदारी व कार्यव्ययी आस्थापनेवर नियुक्त्या व पदनिर्मितीवर निर्बंध आणणे अशा प्रकारच्या तरतूदी करण्यात आल्या आहेत. सदरच्या तरतूदींची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करणे आवश्यक असताना काही ठिकाणी शासनाच्या या सूचनांचे गांभीर्याने पालन होत नसल्याचे शासनाच्या निर्दर्शनास आले आहे. या सूचनांची काटेकोरपणे अंमलबजावणी होण्याच्या दृष्टीने वित्त विभागाच्या शासन निर्णय, दिनांक १०.९.२००१ च्या सूचनांचा पुनरुच्चार करण्यात येत आहे.

शासन निर्णय:

वित्त विभागाच्या शासन निर्णय दिनांक १०.९.२००१ मधील परिच्छेद २.१२, २.१३, २.१४ व २.१५ खालीलप्रमाणे आहे :-

- २.१२ अधिकाऱ्यांना, त्यांनी प्रशासित केलेल्या योजनांची यशस्वीपणे अंमलबजावणी करण्याकरिता रोजंदारीवरील कर्मचारी घेण्याचे किंवा नैमित्तीक कामगार कामावर लावण्याचे अधिकार देण्यात आले आहेत, ते अधिकार याद्वारे रद्द करण्यात येत आहेत.
- २.१३ कोणत्याही विभागाने रोजंदारीवर किंवा हंगामी तत्वावर कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती करू नये. रोजंदारी हंगामी तत्वावर कर्मचाऱ्यांची नेमणूक केल्यास प्रशासनिक विभागाने संबंधित अधिकारी/कर्मचारी यांचेवर खातेनिहाय चौकशी करून शिस्तभंगाची कारवाई करावी.
- २.१४ शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक : संकीर्ण १०८८/१५/(२)/सेवा-१०, दिनांक ६.२.१९८९ अन्वये राज्य शासनाची विनिर्दिष्ट पूर्वसंमती घेतल्याशिवाय कोणत्याही विभागाला कार्यव्ययी आस्थापनेवर पदे निर्माण करण्यास अनुज्ञेयता नाही. यापुढे कार्यव्ययी आस्थापनेवर शासन मान्यतेनेसुद्धा पदे निर्माण करता येणार नाहीत. कार्यव्ययी आस्थापना निर्माण करून जी कामे केली जात होती ती यापुढे कंत्राटी पद्धतीने करण्यात यावीत. काम/प्रकल्प/कार्यक्रम निहाय कंत्राटी पद्धतीने करून घ्यावयाच्या कामास संबंधित प्रशासनिक विभागाची पूर्वमान्यता घेण्यात यावी.

२.१५ पाटबंधारे विभाग, सार्वजनिक बांधकाम विभाग व ग्राम विभाग व जलसंधारण विभाग यांना कालेलकर कराराच्या तरतूदी लागू आहेत. त्या विभागानी देखील रोजंदारीवर तसेच कार्यव्ययी आस्थापनेवर कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती करु नये. नियुक्ती केल्यास प्रशासनिक विभागाने संबंधित अधिकारी/कर्मचारी यांचेवर खातेनिहाय चौकशी करून शिस्तभंगाची कारवाई करावी.

२. वरील सूचना अस्तित्वात असून देखील याचे काटेकोरपणे अंमलबजावणी झाली नसल्याचे शासनाच्या निर्दर्शनास आले असून ही गंभीर बाब आहे. यानुषंगाने सर्व संबंधीतांना खालीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत:-

(अ) (i) हातपावतीवर रोजंदारी कर्मचारी, मजूर यांच्या नियुक्तीवर वित्त विभागाच्या शासन परिपत्रक दिनांक १०.९.२००९ अन्वये पूर्णपणे बंदी आहे.

(ii) त्याचप्रमाणे कार्यव्ययी आस्थापनेवर कोणतीही नियुक्ती करता येणार नाही तसेच कोणतीही पदे निर्माण करता येणार नाहीत.

(iii) हंगामी तत्वावर, नैमित्तीक कामगार लावण्याचे अधिकार शासन निर्णय वित्त विभाग दिनांक १०.९.२००९ अन्वये यापूर्वीच रद्द करण्यात आले आहेत. त्यामुळे अशाप्रकारच्या नियुक्त्या करण्यासही बंदी आहे.

(iv) हंगामी स्वरूपाची कामे यापुढे कंत्राटीपद्धतीवर करून घेण्यात यावीत अशा सूचना वित्त विभागाच्या शासन निर्णय दिनांक १०.९.२००९ च्या अनुषंगाने देण्यात येत आहेत.

(ब) ज्या विभागामध्ये हातपावतीवर रोजंदारी कर्मचारी व मजूर नेमले आहेत किंवा कंत्राटी पद्धतीने शासनाची पूर्वपरवानगी न घेता नियुक्त्या केल्या असतील त्यांचेवर दोषारोपाच्या प्रारुपासह व संबंधित अभिलेख्याच्या छायाप्रतीसह दिनांक ३१.८.२०१४ पर्यंत कोणत्याही परिस्थितीत शिस्तभंगविषयक कारवाई सुरु करण्याविषयीचे प्रस्ताव मुख्य अभियंत्यांमार्फत, अधीक्षक अभियंत्यांनी शासनास सादर करावेत.

(क) हातपावतीवर नेमलेल्या रोजंदारी कर्मचारी, मजूर व कामगार आणि कंत्राटीपद्धतीने शासनाच्या पूर्वपरवानगीशिवाय कार्यरत असणाऱ्यांच्या सेवा तातडीने संपुष्टात आणाव्यात व अशा सेवा संपुष्टात आणताना सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या नियमावलीत विहीत केलेली पद्धत अनुसरण्यात यावी.

(ळ) यापुढे कोणतेही कर्मचारी/मजूर हातपावतीवर नेमले जाणार नाही, याची दक्षता घ्यावी.

(झ) कार्यव्ययी आस्थापनेवर देखील पदे निर्माण करणे शासनाच्या विनिर्दिष्ट संमतीशिवाय अनुज्ञेय नाही. कार्यव्ययी आस्थापना निर्माण करून जी कामे केली जात होती ती यापुढे कंत्राटी पद्धतीने करण्यात यावीत. त्याकरिता सार्वजनिक बांधकाम विभागाची पूर्वमान्यता घेण्यात यावी.

३. अधीक्षक अभियंत्यांनी वरील सूचना लक्षात घेऊन त्यांच्या अखत्यारीतील विभागाचा आढावा घेऊन सूचनानुसार योग्य ती कार्यवाही करावी.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेताक २०१४०८०२१३३४७९८१८ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(अरविंद चौधरी)

सह सचिव (सं.नि.), महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. सर्व मुख्य अभियंते, सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग, महाराष्ट्र राज्य.
२. सर्व अधीक्षक अभियंते, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, महाराष्ट्र राज्य.
३. सर्व कार्यकारी अभियंते, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, महाराष्ट्र राज्य.
४. जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
५. ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
६. सचिवांचे स्वीय सहाय्यक (बांधकामे, रस्ते), सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
७. मंत्री/राज्यमंत्री यांचे स्वीय सहाय्यक, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
८. सर्व सह सचिव /उप सचिव/अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
९. निवड नस्ती, कार्यासन रो.आ.-१, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.